

Glancz, Paulus Tolnay, Julius Asztalos (e *Scholis Piis*), Susanna et Anna Büchler, Editha Batori (*Theresianum*), Ioannes Wolkóber (*Madachianum*), Andreas Klein (*Fayanum*), Georgius Reisz (gymn. *IPEA.*) *Budapestinenses*. — II. Margaretha Steiner, Helena Szabó *Jaurinenses*, Valeria Albrecht, Gabriella Heuzer *Tatanae*, Andreas Klein, Petrus Vass, Franciscus Fazekas *Novopestinenses*, Joannes Tóbiás, Julius Schillinger *Matthiaeopolitani*, Rosalia Vajda *Macauensis*, Ludovicus Jámbor *Savariensis*. — III. Otto Schmied *Vindobonensis*. — Eug. Keleti, Zsolt Kiss, St. Szerényi (*Emericanum*).

Praemium sorte Rosaliae Vajda, sororibus Büchler et Joanni Tóbiás obvenit.

1.

Si de numerali quodam primam et ultimam litteram dempseris, vocabulum animalis cuiusdam domesticici (in ablativo) invenies.

2.

Vocabulum duarum syllabarum, cuius prima vocalis est «a», magnos rivos significat; idem vocabulum, si pro a vocalem o continet, cunctos (homines) significat.

Guilelmus Fieber Vindobonensis.

3. *Pyramis.*

- 1 Est consonans littera.
- 2 1 Quod adhibes pro copula.
- 3 2 1 Videtur hoc in corpore.
- 4 3 2 1 Est idem ac «divitiae».

Otto Schmied Vindobonensis.

4.

DOMUS QUIES

Andreas Uskert dis. Tatanus.

5. *Dissolvendum ad saltum caballi.*

Me	mo	nt	s.		t	
o	e	ia	r	m	i	
qu	me	ho	in	pul	ve	e
s	pul	vis	re	r	re	
	et	ve				

Anonymus (rogatur, ut nomen suum aperire

Budapestini, ex officina consortii Stephanei. — Negotiorum curator: Fr. Kohl iun.

6.

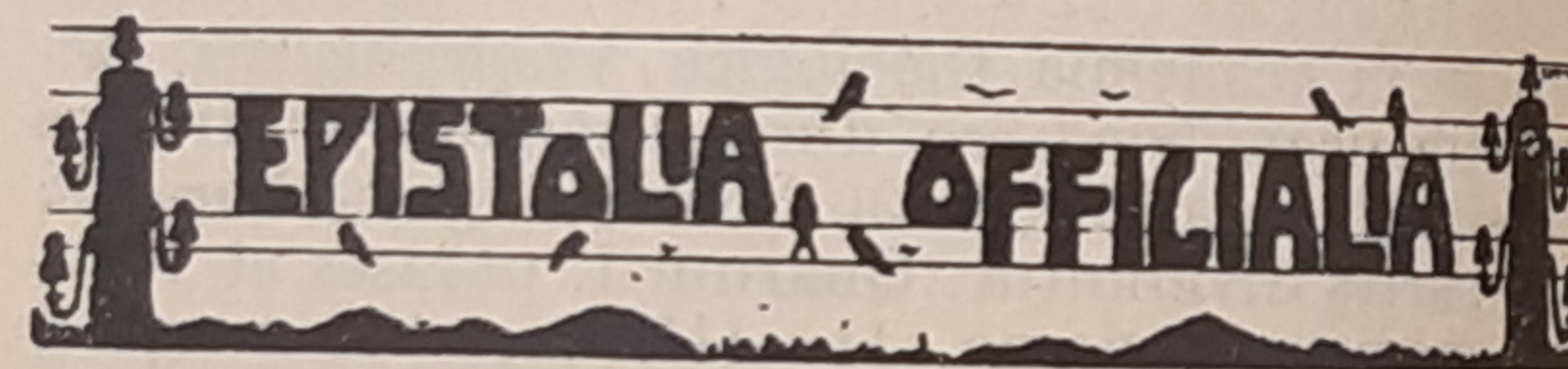
Litterae initiales horum vocabulorum quaerendae nomen imperatoris clarissimi Romanorum, ultimae litterae autem dictum eiusdem viri notissimum dant.

- . mpendi . (i) . laud
- . lular . . lib
- . ime . . rudi
- . acu . . uperav
- . lul . (i) . dhu
- . epulcr . . ur

Francisca Solc disc. Kaposváriensis.

Terminus solutionum ad moderatorem mittendarum
10. dies mensis Nov.

Solutiones aenigmatum sumptibus comparcendi causā singuls in scholis a magistro collectae in eodem involucro epistulae ad moderatorem mitti possunt.

Corrigenda numeri 1. (Sept.): pag. 4. pro: «sum sonatam quandam» lege: «cum sonatam qu.» — pag. 5. pro: «deligeretur» lege: «deligaretur.» — pro: «Quomodo arx... liberata est» lege: Qu. arx... lib. sit. — pag. 10 pro: «in conventu huius anni» lege: in conventu h. a.

Collaboratores rogantur, ne nimis longa opera neve parum clare scribant. — *St. Boross.* Interpreti poetarum S. P. Quae promisisti, persolve. — *V. Gombár.* Mendum, quod timuisti, non inveni. Proxime materiam mittam novam. — *Fr. Fazekas.* Joca tua non sunt ridicula. Mittam tibi meliora. — *G. Pap.* Lectoribus Agriensibus salutem! Ubi est Al. Pusztai? Quomodo valet? — *A. Kiss.* S. P. D. = salutem plurimam dicit. — *I. Horváth.* Difficillimum est carmen Latinum componere. Secunda strophæ est optima:

Folio arido flavescit natura,
Deproeliantesque arbores cum vento
Venatorum carmen resonant in aura,
Tremat rupicapra in cavo silentio.

Visne, ut textum tibi latine reddendum mittam? — *I. Glancz.* Non intelligo ioca tua. Transmittes translationem Hungaricam. — *P. Farkas.* Sit tibi ex sententia tua! — *O. Schmied.* Anthologiam maxime cum cupiditate exspecto. Cura, ut valeas! — *L. Gonda.* Nugas tuas proxime iam legere poteris. — *I. Irsik.* Novo rectori imo ex corde gratulamur. — *Eu. Fray.* Noli oblivisci de promisso opusculo.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-scholarium Catholicorum. — A Katholikus Középiszkolai Tanáregyesület költségén.
(Praeses: DR. IOANNES KISPARTI, elnök.)

LATIN IFJÚSÁGI FOLYÓIRAT. LAPEINISCHE JUGENDZEITSCHRIFT. REVUE LATINE DE LA JEUNESSE.

Administrator, ad quem pecuniae dirigantur: ALEXANDER REGÉNYI, Budapest, VII., Barcsay-u. 5. (tel: 1-422-15).

Moderator, ad quem manuscripta mittantur: I. WAGNER DR. Budapest, XI., Lágymányosi-ulca 20. (telephon: 2-686-34).

Prodit Budapestini quotannis decies. Pretium subnotationis an. 1936-37. in Hungaria 3 pengoe, extra Hungariam 4 pengoe. Gyus aerarii compariorum postalis in Hungaria: 57.292, in Austria: A-37.880. Subnotatores earum gentium, unde simplex pecuniarum transmissio impeditur, utantur schidulis «Coupon réponse international» appellatis, quarum si quis decem in epistola ad administratorem mittit, pretium annum solvit. Quinis exemplaribus sextum gratuito additur.

Gymnasium Academicum Vindobonense,

cuius origo a schola Latina Ordinis Societatis Jesu saeculi XVI. deducitur, quodque hoc ordine sublato usque ad publicationem¹ anno MDCCCLII. factam a Patribus piarum scholarum administrabatur, pridie Kal. Nov. illustrissimis viris vitae publicae ac privatae praesentibus diem celebravit, quo schola e prisco aedificio cum veteri Universitate coniuncto in novum aedificium a clarissimo architecto Friderico Schmidt, qui etiam curiam² Vindobonensem extruxit, illo magnifico stilo Gothico aedificatum demigravit.

Cuius festi initium Cardinalis archiepiscopus dr. Theodorus Innitzer Missa pontificali celebratā fecit; tum in conventu sollemni inter alia praeter rectorem Ludovicum Marcus pro discipulis pristinis primus³ ministrorum³ emeritus³ dr. Vladimirus e liberis

dominis Beck, qui sub auspiciis imperatoris Francisci Josephi I. commune ius comitorum⁴ instituit, LXXXII annos natus, orationem habuit; denique in vestibulo monumentum in memoriam professorum discipulorumque bello gentium pro patria defunctorum a praefecto urbi⁵ Vindobonae Riccardo Schmitz apertum et a Sua Eminentia Cardinale consecratum est.

E gymnasio Academico, quod nunc a CCCCL discipulis frequentatur, iam permulti amplissimi viri prodierunt velut praeses Austriae emeritus dr. Michael Hainisch, qui festo interfuit, et praeses Cechosloviae emeritus

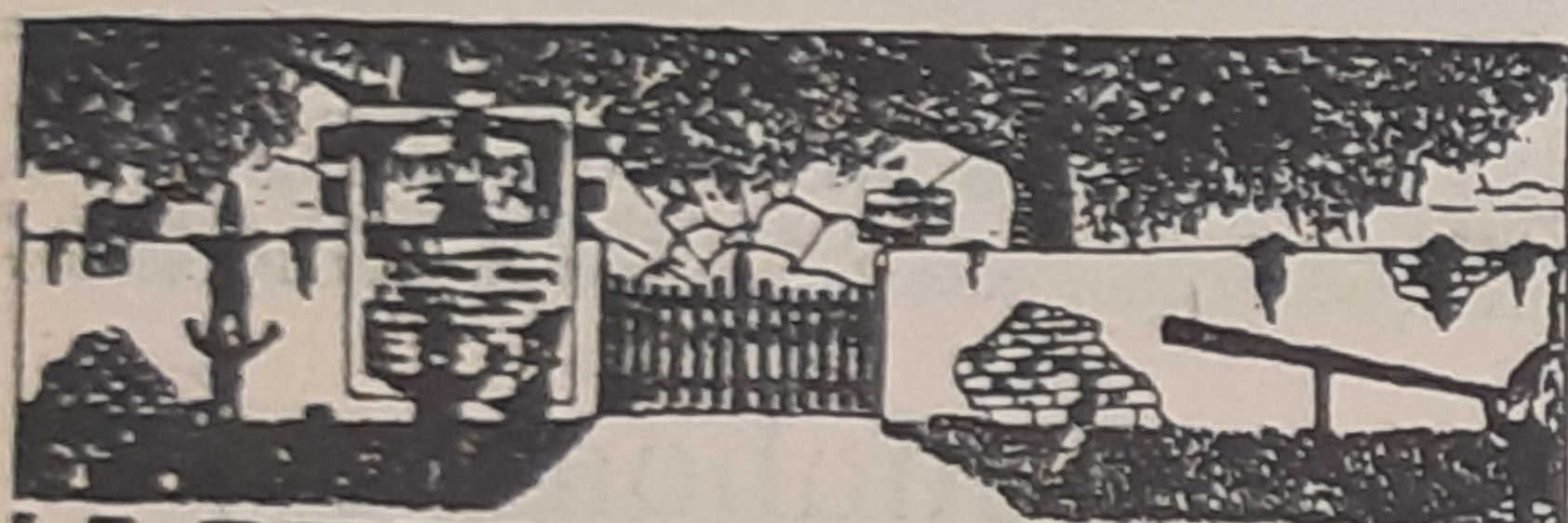
Gymn. Acad. Vindobonense a. 1866.

¹ államosítás = Verstaatlichung = laicisation
² városháza = Rathaus = hôtel de ville
³ nyug. miniszterelnök = Ministerpräsident i. R. = ancien président du conseil
⁴ általános választói jog = allgemeines Wahlrecht = suffrage universel
⁵ polgármester = Bürgermeister = maire

dr. Thomas Masaryk; e permagno numero nobilium discipulorum iam defunctorum primus ministrorum Eduardus e comitibus⁶ Taaffe, Cardinalis Vindobonensis dr. Othmar Rauscher, e viris doctissimis professor litterarum Germanicarum dr. Guilelmus Scherer, anatomicus dr. Josephus Hyrtl, e Musis amicissimis auctor musicus Franciscus Schubert, comicus Joannes Vestroy, poeta Hugo de Hofmannsthal nominentur! Optandum est, ut gymnasium Academicum Vindobonense in perenne floreat ad laudem litterarum humanarum et utilitatem suae patriae.

O. Schmid.

* gróf = Graf = comte

LECTARIIBUS MINIMIS.

Herriot, primus ministrorum Francogalliae a quodam diurnario¹ interrogatus est, cur rem publicam² capessisset.² «Iuvenis hoc somnium vidi — respondit ille vir³ rerum³ civilium³ illustrissimus. — Vir quidam elegantissime vestitus atque procacitatis⁴ conspicuae tabernam vitriarii⁵ intravit, ubi omnia vitrea scipione confregit. Altero die senex placidus patellam⁶ glutinis ferens ad eandem tabernam advenit et omnia confracta paulatim conglutinavit.⁸ Hunc senem glutinatorem tum mihi ad imitandum proposui.»

Lycurgo, legislatori Lacedaemoniorum maximo quendam peregrinum⁹ in urbem adventum esse et ante Areopagum iam horā amplius uno pede stare nuntiatur. Lycurgus quoque adiit Areopagum spectaturus peregrinum mirum.¹⁰

Qui eum conspiciens: «Tu non possis, o rex, sic tam longo tempore constare, quam ego». — «Hoc sane verum est, sed dic mihi, amice, sitne anser,¹¹ qui hanc facultatem non habeat?»

Temporibus Georgii IV. regis Britannii ebrietas¹² in Britannia ita percrebruit,¹³ ut ebrii, praesertim dominicā,¹⁴ in via voluta-

rentur. Rex vinolentiae¹² saltem diebus festis finem facturus hoc edictum promulgavit: «Quisquis dominicā sive ceteris diebus festis in caupona potus¹⁵ erit potestatem habebit sine solutione¹⁶ abundi». Victor Kósa (Budapestini).

¹ ujságró = Journalist = journaliste ² politikai pályára lépni = die politische Laufbahn betreten = entrer dans la carrière politique ³ államférfi = Staatsmann = homme d'État ⁴ vakmerőség = Dreistigkeit = effronterie ⁵ üveges = Glaser = vitrier ⁶ tányér = Teller = assiette ⁷ enyv = Leim = colle ⁸ összeragasztani = zusammenkleben = coller ⁹ idegen = ein Fremder = un étranger ¹⁰ furcsa = sonderbar = étrange, original ¹¹ liba = Gans = oie ¹² iszákosság = Trunksucht = ivrognerie ¹³ elharapózik = überhandnehmen = se répandre ¹⁴ vasárnap = Sonntag = dimanche ¹⁵ ittas = angetrunken = enivré ¹⁶ számlája kifizetése = Bezahlung der Zeche = régler son compte

Salse dicta Friderici Magni.

1. Ante hos 150 annos mortuus est Fridericus, qui magnus erat non solum ut princeps, sed etiam ut homo. Rerum scriptores multas parvas historias memoriae tradiderunt de eius iustitia, benignitate et hilaritate.¹ Una ex proprietatibus Friderici magni erat — si ad aures eius pervenit dictum² cuiusdam molestum — ut illum non puniret, tantum rogaret, haberetne ipse saltem³ centum milia militum? Qui si negavit, rex mitigato⁴ pectore dixit: «Si haberet centum milia militum, bellum ei inferrem. Sed sic nihil possum facere contra eum».

2. Fridericus M. semper aestimabat rationem⁵ et ingenium. In bello septem annorum vallum diū frustra oppugnabatur. Subito unus ex militibus exsiluit et regi explicare coepit, cur impetus bene⁶ procedere⁶ non posset. «Nequam⁷ homo impudens, tace!» — increpuit eum F. M. iratus. «Maiestas, — respondit grenadarius⁸ — hominibus ad impudentiam non idoneis nunquam vallum occupare poteris.» Fridericus risum⁹ tollens⁹ consilio militis accepto rationem¹⁰ impetūs mutavit et — vallum brevi cepit.

3. Quidam praefectus¹¹ militum¹¹ regi nun-

¹ kedélyesség = Gemütlichkeit = bonne humeur ² megjegyzés = Bemerkung = observation, aperçu ³ leg-alább = wenigsten = au moins ⁴ csillapodott = besänftigt = apaisé ⁵ észesség = Vernunft = finesse d'esprit ⁶ sikerülni = gelingen = réussir ⁷ semmirekellő = Tauge-nichts = vaurien ⁸ gránátos = Grenadier = grenadier ⁹ nevetésre fakadni = in ein Gelächter ausbrechen = éclater de rire ¹⁰ terv = Plan = plan ¹¹ tiszt = Offizier = officier

tiabatur bonus miles, sed valde ebriosus¹² esse. Fridericus decrevit illum tentare. Cum rex proxime armatos recognosceret,¹³ milites praefecti militum ebriositatis accusati accuratissime inspexit, sed nihil vitiosi¹⁴ invenit. At contra cohors accusatoris miseranda fuit. Quem cum advenisset, rex increpuit: «Seisne, quid? Bibe tu quoque!»

4. Aliquem praefectum militum rex in pace signo laudis donavit. «Maiestas — dixit ille — hoc mihi non¹⁵ nisi¹⁵ in bello deberetur.» Rex ridens respondit: «Tu forsitan etiam id optes, mi fili, ut tuā causā statim bellum moveam?!»

5. Clara erat amicitia Friderici Magni cum Voltaerio gallico philosopho-scriptore, qui ad societatem¹⁶ convivii¹⁶ regis pertinebat. Aliquo vespere rex male affectus¹⁷ erat. Incendio stabuli in genere¹⁸ architectonico pretiosi sollicitabatur. Unus ex convivis suavit, ut statim ad stabulum restaurandum collatio¹⁹ inciperetur. Extemplo circumibat mensam catinum²⁰

argentum manu tenens. Etiam Voltaerius, cuius parsimonia omnibus nota erat, quamquam invitus unum nummum dedit, quem collector non animadvertit, quare etiam secundo catinum Voltaerio porrexit.²¹ «Iam dedi!» — dixit Gallus. «Ego equidem non vidi, respondit ille urbane, tamen credo.» Nunc ridere coepit «Fridericus senex»: «Ego equidem vidi, tamen — non credo».

Anna Gellért disc. Ursulani.

¹² iszákos = trunksüchtig = ivrogne ¹³ szemlét tartani = Musterung halten = passer en revue ¹⁴ kifogásolni való = tadelnswert = à reprocher ¹⁵ csak, legfeljebb = nur, höchstens = tout au plus ¹⁶ asztaltársaság = Tischgesellschaft = convives ¹⁷ kedvű = gelaunt = d'humeur ¹⁸ tekintetben = in Hinsicht = au point de vue ¹⁹ pénzadakozás = Geldsammlung = collecte ²⁰ tál = Schüssel = plat ²¹ eléje tartani = hinreichen = tendre, avancer

Quid in Acropoli acciderit?

Ser. Michael Földi, in Latinum convertit Aem. Láng.

Luna plena argenteo lumine columnas templorum in Acropoli abunde spargit, splendidissima lumina ex electricis projectoribus¹ in saxa lunā illustrata diffunduntur. Circa projectores phalanae² volitant, insecta³ varia bombicant⁴ et super saxa catervatim⁵ homines sedent. Vir quidam focali⁶ russeo⁶ linguā Germanicā, Gallicā et Anglicā de monumentis antiquis alta voce explicat.

Acropolis antiqua.

Dominae dominique, — clamabat, — in Acropoli sumus. Anno bis millesimo a. Chr. urbs monti subiecta iam habitabatur. Saeculo sexto a. Chr. Pisistratus Acropolin aedificiis sacris adornavit, Cimon autem montem moenibus cinxit, quae hodie quoque videtis. Cimona exceptit⁷ Pericles et Phidias et...

Ex umbra projectorum subito adfuit vir bene⁸ barbatus⁸ comā promissā⁹; ⁹ cutis¹⁰ eius

¹ fényező = Scheinwerfer = projecteur ² éjjeli lepke = Nachtfalter = phalène ³ rovar = Käfer = insecte ⁴ zümmög = summen = bourdonner ⁵ csoportosan = scharenweise = en groupe ⁶ vörös nyakkendő = rote Halsbinde = cravate rouge ⁷ követ = folgen = suivre ⁸ nagyszakállú = grossbärtig = barbu ⁹ hosszan lecsüngő = lang herabhängend = pendant très long(s) ¹⁰ kemény bőr = harte Haut = peau dure

callosa¹⁰ rugis¹¹ erat arata.¹¹ Pullo¹² atque lacero¹³ pallio¹⁴ fuit amictus et ex sandaliis usu detritis¹⁵ pedes elucebant. Accessit ad mystagogum¹⁶ atque manum eius apprehendit. Qui eum graviter increpat.¹⁷ Quid tibi vis? cur me turbas?

— Nimis multa garris¹⁸ — dixit ille leniter sed certe.

— Quid negotii est?¹⁹ tu me turbare audes? Forsan mihi aemuleris?

— Male explicas.

— Ego? Inauditum! Indignum!²⁰ Quid in me reprehendis?

Vir male vestitus propter²¹ mystagogum astitit. Curiosi homines murmurantes eis circumfunduntur; ille autem nimiā²² sui²² aestimatione²² inflatus nobili gestu silentium poposcit.

— Superflua doces, inaniaque captas. Dic his, ut oculos aperiant cernantque sentiantque hos argenteos splendores, hanc lucem, quae ex²³ duobus milibus annorum in hoc monte luceat ac splendeat. Dic aperiant aures, quibus hunc sibilum²⁴ susurrumque²⁵ percipiant. Auditusne? — rogavit alacrius. — Aura²⁶ canit. Lux canit.

— Yes — interfatur Anglus quidam — audio aliquid.

Senex manu renuit.²⁷ «Nihil adhuc audis. Extrinsecus auribus id tantum percipi potest, quod intus auditur. Nescis, quid hic audiendum sit. Hoc loco ideo canit aër, ideo canit lux, cum hic dei habitassent. Nunc quoque habitant.»

Mystagogus pugnum in²⁸ latu²⁸ senis barbati impigit.²⁸ Propere facesse²⁹ hinc! Illico tradam te custodi, qui te in carcerem ducat.

Vir pannosus³⁰ primum labat, dein repente se erigit. Aspectum lenem in homines convertit: «Vos, homines, ex quo huc redieram, cotidie observito.³¹ Omnes vitae status commutati sunt, ex quo proxime hic fui. Semper festinatis, cursu citato cursatis variisque machinis utimini, ut ex uno loco ad alium celerius perveniatis. Sciscitabar omnes,³² qui³² ubique³² sunt,³² cur semper praecipiti³³ cursu³³ certatim³⁴ rueretis³⁴ et quae esset causa magnae sollicitudinis vestrae, sed mihi inquirenti nemo sanum responsum dedit. Multifariis linguis loquimini. Ut vos intelligam, nonnullas earum

et ego didici, quae ex eo tempore usu receptae sunt, ex quo lingua mea apud vos obsolevit,³⁵ licet omnia prudenter ac pulchre cogitata sensaque mentis eā praeclare effingi potuerint. At cur huc adventis, si omnia diruistis, quae hic fuere. Accepi vos armatos in planitiem montis ascendisse, pulverem³⁶ pyrium³⁶ intra columnas marmoreas condidisse et pilas³⁷ incendiarias³⁷ in templa coniecisse. Cur ab vobis demolita colitis? Cur rebus delectamini, quas ipsi corrupistis? Cur desideratis fragmenta rei, quam totam sprevistis? Quaestuncululas³⁸ dedi vobis, ut cogitare possetis.

Mystagogus pannosum senem correptum movet et quatit: Desine! — acriter eum inlclamat. — Noli dominas dominosque turbare! Ebrius es, abi in malam pestem!

Succurro vobis — perrexit magna voce senex docendo seque erexit. — Non adventis, ut montem videretis, nam montes eosque maiores etiam alibi habetis. Neque haec lux electrica vobis valde cordi est, sunt enim plura inventa³⁹ eaque perfectiora in urbibus vestris, quam in hoc monte. Neque aspectatis viam ferratam, automobilia eorumque motoria benzinae, et multas variasque machinas, quibus et corpora vestra et verba ex una parte orbis terrae ad alteram horrida cum celeritate inter concitationes⁴⁰ animi⁴⁰ continuas traicitis. Hic id quaeritis, quod vobis

¹¹ rancos = runzelig = sillonné de rides ¹² sötétszín = dunkelfarbig = de couleur sombre ¹³ szakadt = zerissen = effiloché ¹⁴ köpeny (görög filozófusok viselték) = Mantel (Tracht der griech. Philosophen) = pallium (sorte de manteau, porté par les philosophes grecs) ¹⁵ elhasznált = abgetragen = usé ¹⁶ idegenvezető = Fremdenführer = guide ¹⁷ ráírvall = anfahren = aborder avec brusquerie ¹⁸ feleség = plappern = bavarder ¹⁹ mi dolog ez = was soll das bedeuten = hé quoi! ²⁰ gyalázat! = es ist schändlich! = ne va pas! ²¹ mellé = neben = auprès de ²² önteltség = Selbstgefälligkeit = présomption ²³ óta = seit = depuis ²⁴ morajlás = Sausen = murmure ²⁵ zsongás = Rauschen = bourdonnement ²⁶ áramló levegő = strömende Luft = le courant aérien ²⁷ leint = abwinken = faire un geste de dénégation ²⁸ oldalba üt = in die Seite stossen = donner un coup sur les côtes ²⁹ elkotródni = sich fortpacken = décamper ³⁰ rongyos = lumpig = loqueteux ³¹ buzgón megfigyel = eifrig beobachten = observer ³² az egész világon = in aller Welt = dans le monde entier ³³ rohamlépésben = im Sturm lauf = au pas de charge ³⁴ versenyt fut = wettlaufen = lutter de vitesse ³⁵ kimegy a divatból = aus der Mode kommen = passer de mode ³⁶ puskapor = Schiesspulver = poudre de chasse ³⁷ gyújtóbomba = Zündbombe = bombe incendiaire ³⁸ apró kérdés = kleine Frage = petite question ³⁹ találmány = Erfindung = invention ⁴⁰ lelkiizgalom = Gemütsaufregung = émoi

deest. Tranquillitatem pacis⁴¹ et animi, pulchritudinem et deitatem,⁴² quae hic habitavit et hodie quoque hic habitat. Deum, sine quo omnia vasta et inania sunt, quae excogitatis et facitis sive limite⁴³ ferrato⁴³ moveantur, sive in aère volent.

Mystagogus scripta de sinu prompsit. En, ego litteris publicis fidem⁴⁴ tibi facio⁴⁴ me a magistratu mandatum habere, ut exteris ostendam, quae in urbe visu digna sint. At tu quis es? Unde domo? quid est tibi nomen?

Senex pannosus voce leni dixit: Socrates. Quid est Socrates, inlclamat eum mystagogus.

Socrates est mihi nomen, — respondit placido pectore — Socrates ille philosophus.

Multi cachinnant⁴⁵ digitisque eum monstrant. Nomen eius per multitudinem susurrando⁴⁶ volat: Socrates. Socrates. Socrates. — Femina quaedam incerte ridet et admiratione stupida rogat: Hic est philosophus?

Mystagogus senem pallio arripit: Insipis? Me ludibrio⁴⁷ habes?⁴⁷ Qui Socrates es?

Socrates sum, philosophus, filius Sophronisci sculptoris et Phaenaretae obstetricis.⁴⁸ Hic vixi et hic sum a. CCCXCIX. mortuus.

⁴¹ politikai béke = politischer Friede = paix politique ⁴² istenség = Gottheit = divinité ⁴³ sin = Schiene = voie ferrée ⁴⁴ igazol = beglaubigen = prouver ⁴⁵ felkacag = auflachen = éclater de rire ⁴⁶ suttog = flüstern = chuchoter ⁴⁷ bolondd tart = jmd zum Narre halten = jouer un tour ⁴⁸ bába = Hebamme = sage-femme

Tabula Hispaniae ex ephemeride «Angriff» excerpta, illustrat certamen fascium et communistarum. Saepes e filo aculeato Hispaniam in duas partes dividit. Pars Occidentalis — exceptis oppidis Malaga, Oviedone, Santandro et Bilbaone — a fascistis iam occupata est, communistae alteram partem defendentes subsidium per Pyrenaeos montes a Francogallis et in portu Barcelonae a Russia sovietica accipiunt, quibus aurum aerarii in portu Valenciae in navem imponunt.

Stupidissime, — clamabat mystagogus et senem magno impetu percussit, qui labans concidit et per declive praecipuus missus est. Mystagogus despexit in eum, dein paucis⁴⁹ veniam petiit pro factis et dum pergit descriptiones locorum historice prosequi,⁵⁰ senex se a gravi casu attollit, redit et iterum interfatur. Mystagogus tunc eum verberare coepit. Clamorem exorto advolavit custos, qui turbulentum et usque⁵¹ clamitantem «mendicum» abduxit eumque magistratui tradidit. Mediā nocte iam in carcere inclusus erat. Etiam ibi plagas accepit, cum custodes laederet ac iudices exposceret, quibuscum de «quaestionibus» disceptaret.⁵² Si quis intraverit, statim cum eo altercari⁵³ coepit et «iustitiam» explanabat.⁵⁴ Explanationes eius iniuriosae⁵⁵ videbantur. Manifestum erat vix esse legem, quam sive interrogatione sive enuntiato non laesisset. Homo seditiosus existimatur. Novarum⁵⁶ rerum⁵⁶ molitor⁵⁶ declaratur. Mendaciloquus dicitur, cui nihil sancti, nullus deorum metus, nulla religio. Laesis iudicibus poena condemnati aucta est. Denique morte damnatus veneno occisus est.

Novissima⁵⁷ verba eius : Substantiam⁵⁸ mortis idem esse arbitror, sive veneno seu laqueo⁵⁹ occidimur. Et iterum dico vitam humanam sine Deo nihil valere.

Summā reverentiā sacerdoti arridebat.⁶⁰

⁴⁹ verbis ⁵⁰ tárgyal = behandeln = relater ⁵¹ folyton = forwährend = sans cesse ⁵² megvitat = erörten = débiter sur qch ⁵³ vitalkozni = disputieren = discuter ⁵⁴ fejteget = erläutern = expliquer, analyser ⁵⁵ sértő = beleidigend = injurieux ⁵⁶ forradalmár = Revolutionär = révolutionnaire ⁵⁷ utolsó = letzte = dernier ⁵⁸ lényeg = Substanz = fond, essence ⁵⁹ kötél = Strick = corde ⁶⁰ rámosolyog = jn anlächeln = sourire à qn

De cellula¹ photoelectrica.¹

Cellula photoelectrica est instrumentum fluxui² electrico² luce dirigendo destinatum, quod ex pila vitrea evacuata duas continenti electrodos constat. Una anodus, altera cathodus dicitur. Cellula, instrumentum³ fluxui³ electrico³ metiendo³ et fons⁴ fluxūs⁴ circulum⁵ electricum⁵ formant.

In tenebris instrumentum nullum signat fluxum; resistentia vacui tanta est, ut per

cellulam nullus fluxus transire possit. Sin⁶ cathodum ex caesio, calio, vel natrio praeparatam collustramus, instrumentum statim fluxum signat. Nam energia vel vis luminis ex cathodo electra⁷ expellit, quae ad anodum volat. Ita vacuum via fluxūs erit inter cathodum et anodum. Si crescit illustrationis fortitudo, simili modo crescit etiam fortitudo fluxūs instrumento signati.

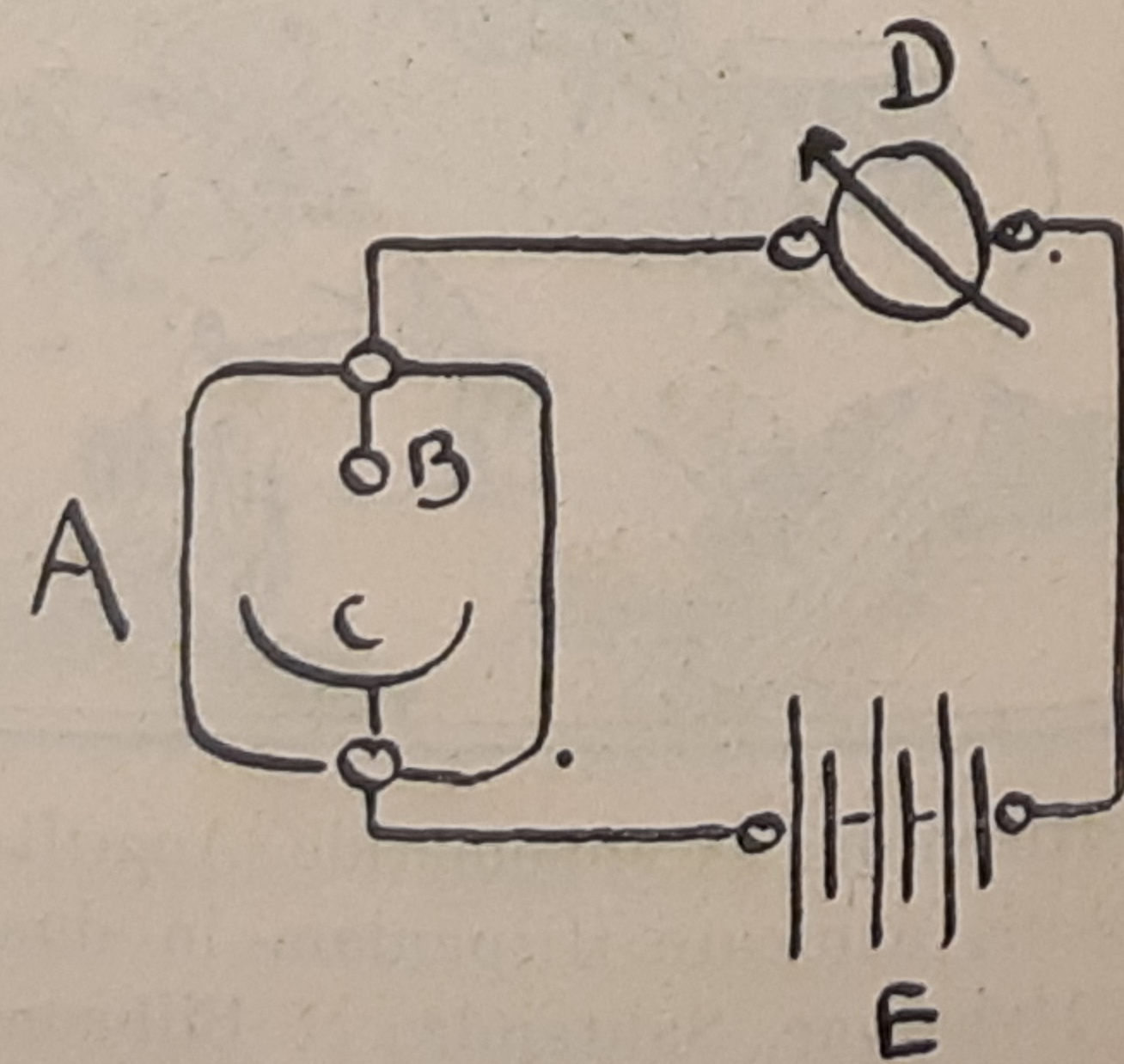
Fluxus non erit constans, si cellula lumine quidem constantis fortitudinis, sed diversi coloris collustratur, quia vis luminum diversorum non est eadem. Maxima est vis violacei, minima rubri coloris. Color, cuius vis ipsa adhuc sufficit ad electra expellenda ex cathodo, limes inferior vel ruber dicitur; alter, cuius ex lumine minima vis lucis maximum efficit fluxum electricum, «maxima⁸ selectio»⁸ nuncupatur. Sunt cellulae, in quibus color viridis, caeruleus, flavus, etc. maximum fluxum electricum moveat.

Si cellulam Neone, Helio etc. replemus, sensibilitas eius magnopere crescit.

Livius Botár, disc. gymn. Keszthelyensis.

¹ fényelektromos cella = Photozelle = cellule photoélectrique ² elektromosáram = elektrischer Strom = courant électrique ³ árammérő műszer = Strommessungsinstrument = Ampèremètre ⁴ áramforrás = Stromquelle = source du courant électrique ⁵ áramkör = Stromkreis = circuit électrique ⁶ ha azonban = wenn aber = mais si ⁷ elektron = Elektron = électron ⁸ Scilicet : color, vel lux maximum fluxum electricum seligens = szelektivmaximum = Selektivmaximum = Maximum sélectif

Figura.

A = Cellula; B = Anodus; C = Cathodus; D = Instrumentum; E = Fons fluxus.

Carissimi Fratres!¹

Iam, iam litteras laetas ad Vos scripturi eram, cum hodie Iulium Gömbös Honestissimum Principum Hungariae, Virum Illustrissimum, Poloniae Amicissimum de vita decessisse, repente audimus. Tristes animae nostrae, plena dolore corda nostra.

Difficile est tali horā animos carissimorum amicorum consolari, sed scite, nos unā cum Vobis tam acerbis Vestrae Patriae temporibus graviter dolere.

Fidelissimi Vestri amici quartae classis Gymnasii Buscensis.

Nonis Octobribus, 1936.

¹ Haec epistola a pueris Polonis ad discipulos gymnasii Ord. Praemonstr. Goedoelloensis missa est.

Salmus Princeps abbas temporibus Ludovici XV. homo omnibus membris extortus¹ et fractus¹ erat; ob hoc multa ludibria² immania in aula pati debebat. Aliquando, cum per vestibulum regis iret, unus ex equitibus circumcaminum exspectantibus exclamavit: «Spectate, ibi venit Aesopus!»

Dictum risu communi accipiebatur, sed abbas se quietus avertit et suppressā³ voce sic fatur: «Comparatio cum fabulatore excellenti Graeco mihi incredibiliter blanda est, quia Aesopus, quamquam deformitas⁴ eius nota erat, summā arte vocem et mores animalium describere potuit.»

Susanna Büchler, disc. Theresiani Budapestinensis.

¹ nyomorék = Krüppel = estropié ² gúnyolódás = Gespött = raillerie ³ halk = léise = tout bas ⁴ formátlanság = Mißgestalt = difformité

3. In Britannia publicabatur commercium¹ epistularum¹ Georgii regis anno praeterito defuncti cum avia², regina Victoria. Tum Georgius princeps puer decem annorum erat.

«Carissima avia! Vidi in expositis³ oblectamentis³ puerilibus³ equum pulcherrimum. Emere eum velim, sed deficit me pecunia. Rogo te, mittas mihi pecuniam, ut emere possim. Tuus nepos amans. Georgius.»

Haec nepoti regina respondit: «Carissima mi fili! Tristis audio pecuniam a te non recte aestimari.⁴ Omnem pecuniam tuam ludi absument. Disce res magni⁵ facere.⁵ Fac te ipsum mores corrigendo meliorem. Avia tua Victoria.»

Admirationem reginae quis describere possit hanc quae sequitur epistolam legentis? «Carissima avia! Didici et scio iam, quantum pretii res habeant. Epistolam tuam librario⁶ quinque libris⁷ pondo⁷ sterlingis⁷ vendidi. Gratias ago pro litteris nepos tuus amans Georgius.»

Thomas Bruck disc. gymn. IPEA.

¹ levelezés = Briefwechsel = correspondance ² nagyanya = Großmutter = aieule ³ gyermekjáték-kiállítás = Kinderspielzeugaussstellung = exposition de jouets ⁴ megbecsülni = schätzen = apprécier ⁵ értékelni = wertschätzen = estimer ⁶ könyvkereskedő = Buchhändler = libraire ⁷ font sterling = Pfund Sterling = livre sterling

Gaston Galliffet, legatus¹ gallicus, cum centurio fuit, aliquando novōs centuriae suae milites coram sē apparere iussit et illis haec dixit: «Carissimi amici! Deus vōs, in magnam nostram familiam duxit. Bene valetate hic, et

¹ tábornok = General = général

Fr. Roosevelt (pag. 44.)

habete fiduciam² benignitatis praefectorum et magistrorum! Ego equidem pater cunctae centuriae, itaque pater vester quoque sum!

Unum tum conspexit, qui ore hianti³ orationem audivit. Illum repente voce horrendā exclamans interrogavit: «Intellexisti me?»

Ita est, pater! — respondit ille.

Marcus Szluha disc. gymn. Acad. Budap.

² bizalom = Vertrauen = confidence ³ tátott száj = aufgesperrter Mund = bouche bée

Natatio dicta «crawl».

Scripsit Joannes Csiky, latine reddidit Carolus Acs.

Certe maximus est error narratiunculae caput¹ et summam¹ praecipere,² sed iam mihi principio fatendum esse videtur me natate nescire. Ego 28 annos natus sum et optime valeo florentibusque vitae condicionibus fruor, verum tamen nare nescio. Quum enim nautas et piscatores strenuos esse cognovissem, qui iidem natandi imperiti essent, destiti artem natandi ediscere. (Hic est fabulae prologus.)

Iam incipit fabula atque³ ea³ in refertissimo curru vapore acto, quo ad lacum Balaton vehimur. Primas itineris horas cum edendo, tum iter feriarum faciendi et collegis acervum epistolarum⁴ inchoatarum⁴ sed omissarum⁴ relinquendi voluptate⁵ perfruebar,⁵ id quod animi alacritatem atque hilaritatem magnopere auxit.

Paulo ante, quam ad Balaton advecti sumus, aliquid duri in caput meum graviter incidit: id erat vidulus⁶ petasum⁶ continens.⁶ Iam iam dira⁷ verba⁷ exsecraturus,⁷ postquam viduli possestricem⁸ adolescentem ac dominam suavissimam esse cognovi, «amabo»,⁹ inquam, «nihil mali accidit».

Haud magna mihi dexteritate¹⁰ opus fuit, ut inceptum sermonem porro¹¹ sererem¹¹ et iam alter de altero ea, quae in curru veloci feriarum aestivarum blaterari¹² solent, satis cognovimus, praesertim utrumque nostrum in pagum Zamárdi esse profecturum, id quod me magnā laetitiā affecit, ut pote nova amica mihi perplacuit.¹³ (Nodus fabulae astringitur.)

«Iuvat te item aquā frui posse?» Quae quaestio animo meo, tamquam coelo adhuc candido nubeculam obduxit,

«Scilicet, — inquam firmiter — ut gymnicus¹⁴ exercitissimus».

«Scisne» crawl» natate?»

(Nubes attolluntur, tamen pedem non re-fero.)

«Sane hercle, inquam glorians, immo optime» «Rectissime res se habet, utpote quae pro 100 m exerceam et cui opus sit viro, qui praenatet.¹⁵ In Natatione¹⁶ Contactā iam 1:28:3 nataveram, sed, puto, hoc tempus a te pro nihilo ducitur, verum equidem me nonnisi aliquot menses exerceo».

Magnā¹⁷ mihi operā¹⁷ constitit¹⁷ sermonem in res minus captiosas¹⁸ deflectere. Tempus mihi auxilium tulit, cum interim vix ad Zamárdi advecti sumus.

«Cras ergo mane — inquit de curru descendens, — inter¹⁹ nos¹⁹ videbimus»¹⁹

Videlicet, qui postridie non praesto esset in aqua, is ego fui. Ne posteris quidem diebus in aquam ivi caeco timore correptus, amicae ne occurrerem. Dum senes iuvenesque sese in aqua Balatonis refrigerantes²⁰ delectabantur, ego in calceis pulvere oppletis et sudore perfusus errabam per plateas²¹ in umbrosis sedilibus refrigerationem petens. O me abdicatum²², nandi imperitum cum amore in pectore pullulanti²³ erga natatricem «crawl»!

(Catastrophā impendit.)

Cum iterum in sedili sederem me in librum, qui inscribitur, «Quomodo fiam natator liber» abdens,²⁴ caterva adulescentulorum prae-

¹ csattanó = Pointe = pointe ² előre elmondani = vorwegnehmen = dire d'avance ³ még pedig = und zwar = et cela ⁴ elvégezetlen levelezés = unerledigte Korrespondenz = correspondance inachevée ⁵ avval a jóleső érzéssel töltöttem el = verbrachte ich mit dem wonnigen Gefühl = je le remplis d'un sentiment de satisfaction ⁶ kalapdoboz = Hutkoffer = carton à chapeau ⁷ közel voltam hozzá, hogy káromkodjam = ich war nahe daran in Verwünschungen auszubrechen = je fus sur le point de lâcher un juron ⁸ tulajdonos = Besitzerin = propriétaire ⁹ no de kérem = aber bitte sehr = mais je vous en prie ¹⁰ ügyesség = Kunst = adresse ¹¹ folytatni = fortsetzen = continuer ¹² fecsegní = plaudern = papoter ¹³ nagyon tetszett = außerordentlich gefiel = me plaisait beaucoup ¹⁴ sportférfi = Sportsmann = sportsman ¹⁵ tempót dik-tál = Schrittmacher = qui nagerait devant moi ¹⁶ uszoda = Schwimmschule = piscine ¹⁷ nagy fáradságomba került = kostet mich viel Mühe = j'ai eu grand'peine à ¹⁸ fogós = verfanglich = captieux ¹⁹ viszontlátásra = auf Wiedersehen = au revoir ²⁰ üdülve = sich erfrischend = en se rafraîchissant ²¹ utca = Strasse = rue ²² kitaszított = Ausgestossener = réprouvé ²³ csirázó = aufkeimend = germant ²⁴ elmerülve = vertieft = absorbé

tergressa est. Domina quaedam, amica mea, comes itineris, mea natatrix cominus²⁵ ad me accessit.

«Ehodium, ubi latitas usque?»

«Nusquam», inquam fortiter.

«Atqui rem sic abire non sinemus. Cras mane te cum familiaribus meis arcessam atque lembo²⁶ in aquam vehentes luculenter²⁷ nos exercebimus».

«O rem mirabilem, quam insigne commentum!»²⁸

Haec verba ore atque linguā effudi.

«Ubinam habitas?»

«In hospitio Isabellae».

«Recte! Cras horā 9. inter nos videbimus».

Hac nocte non poteram oculos connivere me in lecto volutans, librumque qui inscriptus est. «Quomodo fiam natator liber» memoriae²⁹ mandans²⁹ interdumque discriptioni³⁰ itinerariae³⁰ studens. 8. horā et 40 sexagesimis fatum curru accelerato evadere posse sperabam.

Verum tamen nolebam ignavus videri. Ipsa horā 9. familiarium coetus advenit. Vestis mea natatoria mihi funebre vestimentum videbatur. Dentibus³¹ crepitantibus³¹ corpus gausapā³² involvi. Ipsa et adolescentuli laetitiā gestiebant. Lembo remis pulso in lacum evehimur. O quam pulchrum et iucundum est horis matutinis in lacu Balaton! At mihi haec omnia cernere non licebit... Angore percitus et perturbatus aestuabam.³³ Confitear omnia? Minime vero. Citius moriar!

(Res tandem erumpit.)

A ripa circiter 600—700 m. abscesseramus. «Agitedum!» — inquit ipsa atque eam in aquam cernuantem³⁴ ceteri sodales secuti insiliunt. Ut pisces perneciter³⁵ huc illuc feruntur ridentes vociferantes, aquam respergentes, petulantia ac lasciviā exultantes. Ego in lembo solus sedebam gelido sudore frontem perfusus. Tum ipsa adnavit.

«Quid est?, — inquit — iam dudum te exspecto nigrisque ocellis me adrisit venustate splendens, sed occisam³⁶ eam³⁶ cupiebam.³⁶ «Numerabo: unum, duo, tria, si non praecipitaveris te in aquam, lembum subvertemus». Sodales undique accesserunt, ut eius conatum adiuvarent: «Unum, duo et unum... est».

Quid ego hoc temporis momento senserim, non memini. Utrum ipse insiluerim an alius

quis me in aquam praecipitaverit, dicere non possum, casum tantum in aquam et post ingentem sonitum sentiens. Clamare volebam, sed gutture intercluso nequibam vocem edere. Quum animum³⁷ recepissem,³⁷ iam in lembo iacui. Manus aliquot me depsebant³⁸ et frica-

bant.³⁸ Illa mihi adsidens severis oculis me intuebatur.

Cum primas voces edidissem: «Nescio natate», neque me irrisit neque ludificavit, immo lacrimasse mihi visa est. Cum ad ripam appulimus, illico in lecto collocatus sum. Celeriter convalui. Illa, cum cotidie me convenisset, facere non potui, quin infirmitatem valetudinis longius producerem.

(Epilogus.)

Librum, qui inscriptus est. «Quomodo fiam liber natator» combussi. Tamen 100 metrorum natationem «crawl» 1:18:6 confeci... quippe illam uxorem duxi.

²⁵ közel = nahe = près ²⁶ csónak = Boot = canot ²⁷ derekasan = tüchtig = très bien ²⁸ ötlet = Einfall = idée ²⁹ kívülről megtanulni = auswendig lernen = apprendre par coeur ³⁰ menetrend = Fahrplan = horaire ³¹ fogycogva = Zähneklappernd = en claquant des dents ³² fürdőköpeny = Bademantel = baigneuse ³³ rosszul voltam = wurde mir übel = j'étais bien mal ³⁴ fejést ugrani = einen Kopfsprung machen = piquer une tête ³⁵ fürgén = geschmeidig = lestement ³⁶ szerettem volna megölni = ich hätte sie umbringen können = je l'aurais tuée ³⁷ magamhoz tértem = zu mir kam = je repris connaissance ³⁸ gyúr és dörgöl = kneten und massieren = pétrir et frotter

Desiderius Kosztolányi

1885—1936.

«Lugete o Veneres¹ Cupidinesque¹
Et quantum est hominum venustiorum»²:
Desiderius Kosztolányi mortuus est! Is
poëtarum Hungarorum huius temporis a rerum
peritis vel maximus fuisse dicitur. In inter-
pretandis Gallicorum et Japonicorum cetero-
rumque exterorum poëtarum operibus fere
insuperabilem artem sensumque rhythmicum
praestitit. Sed forsitan in narrandis parvis
vitae rebus erat excellentissimus. Quem non
delectavit narrationibus iucundissimis etiam
in ephemeride nostrâ? Ingenium eius multis
Europae populis notum erat, exempli causâ
fabula³ romanensis³ de Nerone scripta, quae
inscribitur «Poëta sanguinis avidus» cum pro-
oemio⁴ amici eius, Thomae Mann in Germa-
nia edita erat.

Kosztolányi iam pridem morbo pulmonis⁵
adeo cruciatur, ut ne clarissimi quidem
medici vitam eius servare possent. Vir verae
humanitatis, cuius epistolam ad Horatium
anno praeterito in paginis «Juventutis» nostrae
legimus, nunc iam in aeternitate utitur collo-
quio⁶ «carissimi in versibus faciendis colle-
gae» Romani: Horatii.

Magdalena Jöború (Budapestini.)

¹ szépség és báj istennői = Göttinen der Schönheit und Anmut = déesses du charme et de la beauté. ² művészetkedvelő = Kunstliebhaber = amateur d'art. ³ regény = Roman = roman. ⁴ előszó = Geleitwort = préface. ⁵ tüdő = Lunge = poumon. ⁶ társaság = Gesellschaft = société.

Ad Horatium.

Jos. Guelmino (Budapestini.)

Quem non habent iam vincula temporum,
Sublime coelum vertice qui feris,¹
Io triumphe Horati Flacce
Terricolis² generose doctor!³

Beatus est, qui rebus in optimis
Idemque angustis⁴ restitit innocens,⁵
Ultra modum non sese tendens
Nec metuens inimica tela.

In Hispania milites civesque nunc, cum haec
scribuntur, iam Madritum urbem oppugnant,
unde Caballerus cum aliis ducibus commu-
nistarum ante obsidionem effugerunt. Cum
Russi socios in Hispania in dies magis magisque
tormentis,¹ aëroplanis, quin² etiam² militibus
adiuvent, timendum est, ne si aliae nationes
exemplum Russorum securitaturae sint, magnum
Europaeum bellum oriatur.

Leopoldus rex Belgarum videns, quomodo
Russi Francogalliam destruerent, declaravit
regnum suum dehinc, ut pericula belli evitaret,
omnino neutrale mansurum esse.

¹ ágyú = Kanone = canon. ² sőt még = sogar = et même.

Mortis gradum qui non timuit sagax,
Vitā fruentem quem rapiet dies,
Beatus ille ter quaterque:
Dona tulit fugientis aevi.⁶

Qui comparare⁷ non studet omnia
Aequae reservans iussa deum, beat⁸
Parvo felicem magna pax et
Non vitiat⁹ cumulanda moles.¹⁰

Pro patria sed dulce tenet mori
Iustus tenaxque¹¹ propositi,¹¹ simul
Vitae¹² integer,¹² fit is superstes
Accipit et super astra cultum...

Sic voce reple pectora nobili,
Bis mille qui iam idem ac eras manes
Annos, — io, io triumphe
Optime doctor Horati Flacce»

¹ verni, elérni = rühren = toucher. ² a földi ember = Erdbewohner = être terrestre. ³ tanító = Lehrer = maître. ⁴ szűkös = bedrängt = dur. ⁵ feddhetetlen = untadelig = intègre. ⁶ élet = Leben = vie. ⁷ megszerezni = erwerben = acquérir. ⁸ boldogítani = beglücken = remplir de bonheur. ⁹ megrontani = verderben = vicier. ¹⁰ moles divitiarum. ¹¹ elvhű = prinzipienfest = fidèle à ses principes. ¹² tiszta életű = im Leben unbescholten = vertueux.

Mussolini dux Italarum in oratione Mediolani
Calendis Novembribus habitis de Hungaria
haec dixit: «Quamdiu³ Hungariae iustitia
debita non redditur, status in regionibus
Danubii ad finem⁶ perducendi⁴ causâ⁴ non
ordinari potest. Fieri non potest, quin 4,000.000
Hungarorum extra fines regni vivant. Populus
Italarum semper laudem⁵ et admirationem
Hungariae impertitur, qui affectus animi
proximis temporibus publice atque magnifica
cum sollemnitate manifestabuntur.» Ceterum
Itali cum Austriacis Hungarisque Vindobonae
confoederationem renovaverunt, cui fortasse
Germania quoque se adiunget.

In Mesopotamia Iafar satrapes⁶ amicus
Anglorum in urbe Bagdad in seditione⁷ mili-
tum⁷ interfectus est, qui ministros civitatis
gradu honoris deiecit ipsi rerum potiti sunt.

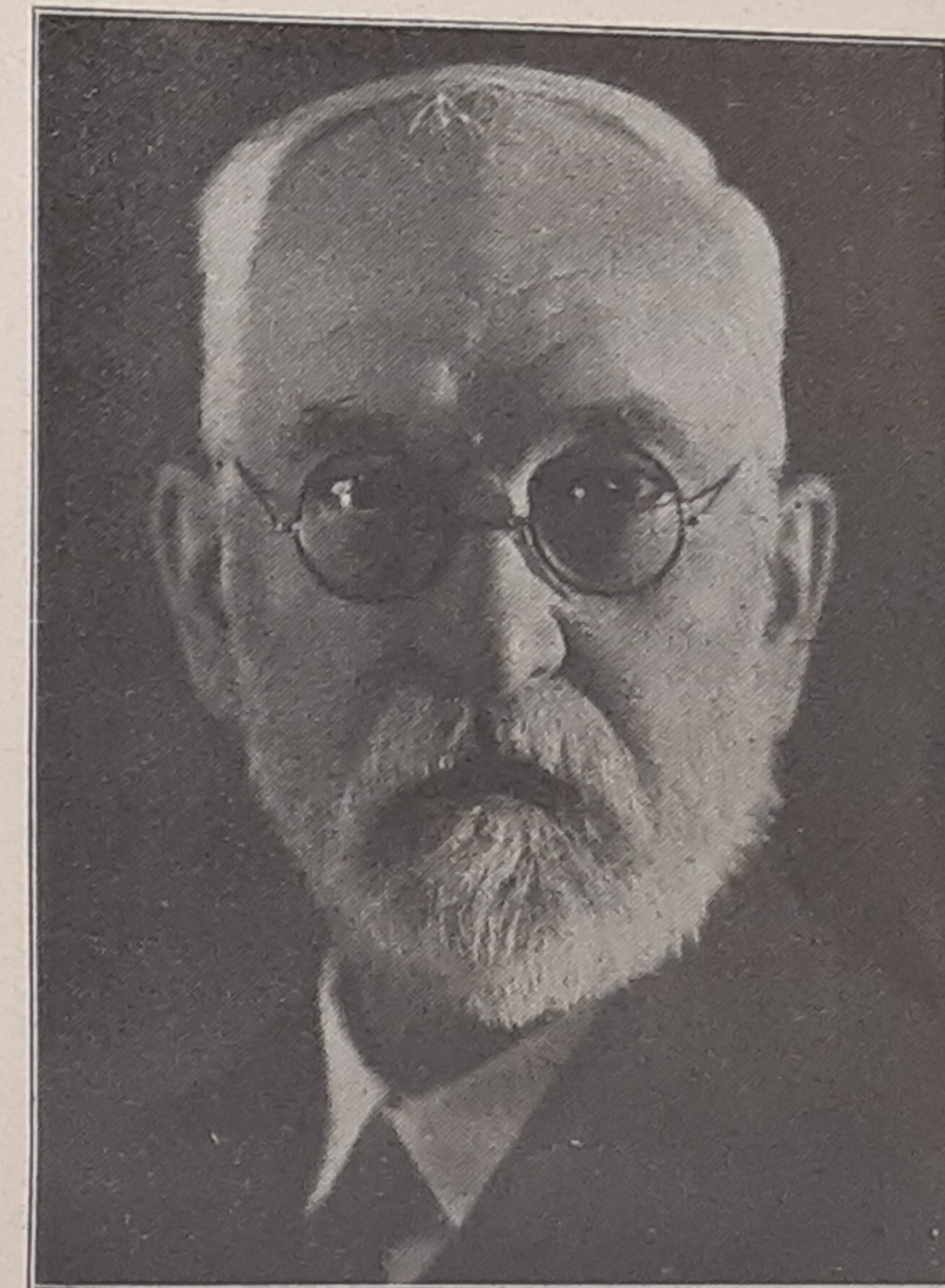
Navis⁸ Hollandorum vapore⁸ mota,⁸ nomine
«Van der Vyck» ad insulam Iavam naufragio
submersa interiit. Quamquam signis radio-
phonicis SOS accessiti primum aëronautae,
deinde naves quoque succurrentes⁹ multos
naufragorum in aqua vix se sustentantium
servare potuerunt, tamen Batavi 73 homines
in fluctibus mortuos lugent. Hollandiae dolo-
ribus¹⁰ nos quoque congruimus.¹⁰

Societas¹¹ defendendis¹¹ animalibus¹¹ Vindo-
bonensis hoc anno iterum milia hirundinum¹²
nondum profectarum partim aëroplanis, partim
vecturis¹³ citatioribus¹³ automobilibusque in
Italiam misit. Exemplum Austriacorum huma-
nissimus¹⁴ quisque¹⁴ sequi debet.

Statua libertatis Neo¹⁵-Eboraci¹⁵ 50 annis
ante ab artifice F. Bartholdi ex aere facta in
aditu portus posita est. Fax in manu feminae
giganteae¹⁶ cum symbolum est libertatis, lucis
mundi, tum etiam nocturnis ignibus cursum
navium regit. Proiectore ingenti facis antea
multitudo volucrum attrahebatur, ubi aves
miserrimae, quarum visus lumen occaecans¹⁷
praestrinxit, perierunt, quare reticulum densum
faci circumdatum est, ne aves advolare possent.

Ioannes Csengery professor emeritus uni-
versitatis Szegediensis, qui praeter alios inter-
pretes¹⁸ solus plurima opera poëtarum Grae-
corum et Latinorum hungarice reddidit (omnes
tragoedias et fragmenta tragicorum Grae-
corum, earmina Pindari, Horatii, Vergilii,
Catulli, Tibulli, Propertii, etc.), nuperrime,

cum 80. annum aetatis expleret, Homeri
Iliadem Odysseamque iuveni studio et assi-
ditate conversam edidit. Interpreti et vati

insuperabili etiam nos imo ex corde gratulamur
et bene¹⁹ precamur.¹⁹

Narratiuncula quae inscribitur «Visitatio
rektoris» omnibus adeo placuit, ut multis
interrogantibus nunc hic mihi respondendum
esse putarem. Rector est Emericus Szerecz
doctor, qui gymnasium ordinis Praemonstratensis
Keszthelyensis praest. Praefecto²⁰ militum²⁰
nomen est Iosepho Déry doctor. Professor
autem, qui discipulos linguam Latinam tanto
cum successu docet, est Aemilius Láng, ab
ephemeride condita semper fidelissimus socius
et fautor Juventutis nostrae, atque peritissimus

³ ameddig = solange = tant que. ⁴ végérvényesen = endgültig = définitivement. ⁵ elismerés = Anerkennung = honneur. ⁶ basa = Pascha = pacha. ⁷ katonai államcsíny = Militärputsch = coup d'État militaire. ⁸ gőzhajó = Dampfschiff = bateau à vapeur. ⁹ segítésére sietni = zur Hilfe eilen = courir à l'aide. ¹⁰ részvétet érezni = Beileid empfinden = partager la douleur de. ¹¹ állatvédőegyesület = Tierschutzverein = société protectrice des animaux. ¹² fecske = Schwalbe = hiron-delle. ¹³ gyorsvonat = Schnellzug = train rapide. ¹⁴ minden nemesszívű ember = jeder edelmütige Mensch = chaque homme généreux. ¹⁵ New-York. ¹⁶ óriási = riesen-haft = gigantesque. ¹⁷ vakító = blendend = éblouis-sant. ¹⁸ műfordító = Übersetzer = traducteur. ¹⁹ szerencsét kívánni = Glück wünschen = féliciter. ²⁰ katonatiszt = Offizier = officier.

rei photographicae. Etiam imago gymnasii Keszthelyensis hic publicata eius opus est. Deus omnipotens, qui Te, Aemili carissime, 40 annos iam munere magistri fungentem adhuc serva-

vit, multos annos et corpore et animo Te servet incolumem!

Francinius Roosevelt iterum praeses Civitatum foederatarum Americae Septentrionalis creatus est. Victoria eius in historia comitorum Americanorum inaudita et exemplo carens est: Roosevelt 519 electorum suffragia, adversarius eius, Landon tantum 12 electores accepit. Sic factio democratarum iterum vicit.

Certamen litterarium.¹

Societas amicorum litterarum humaniorum (vulgo *Parthenon*) mense Septembri abiturientes gymnasiolorum, qui litteras Graecas adamaverant, ad certamen litterarium invitavit. In certamine, quod in aedibus collegii Baronis Eötvös institutum erat, duo pensa proposita sunt.² Convertendi enim erant in sermonem hungaricum 25 versūs Persarum Aeschylī, praeterea etiam ex Critone Platonis pars selecta (De amore patriae) hungarice interpretanda erat.³ Octo iuvenes nomina⁴ dederunt⁴ et omnes fere argumenta designata recte sol-

verunt. Iudices⁵ praemiorum⁵ tres potissimum⁶ versiones laude dignas iudicavit. Itaque primus victor evasit *Sigismundus Varga* Debrecinensis collegii ref. alumnus; secundas partes obtinuit *Thomasius Imrédy* Budapestinensis, discipulus gymn. Scholarum Piarum, tertium locum comparavit sibi *Julius Nagy* e gymnasio Jaurinensi⁷ Ord. St. Benedicti. Victores libris et stipe⁸ donati, professores eorum autem a praeside societatis litteris solemnibus consulati sunt. Hic eventus⁹ certaminis eo laetior¹⁰ est, quia unus modo certantium litteris Graecis ex professo¹¹ operam daturus est, ceteri autem iuris prudentiam, artem medicam et technicam sequentur.¹²

A. Friml.

¹ tanulmányi verseny = Studienwettbewerb = concours d'études ² kitűzni = stellen = proposer ³ fordítani = übersetzen = traduire ⁴ jelentkezni = sich melden = se présenter ⁵ bíráló bizottság = Preisgericht = jury ⁶ különösen = besonders = surtout ⁷ Győr ⁸ pénzjutalom = Geldbelohnung = récompense en argent ⁹ eredmény = Erfolg = résultat ¹⁰ örvendetes = erfreulich = réjouissant ¹¹ hivatásszerűen = berufsmässig = professionnellement ¹² szentelni magát = sich widmen = se vouer

Hypatia.

(20.)

Scripsit C. Kingsley, Hungarice reddidit A. Zsigány. Excerptis atque in Latinum convertit: Valentinus Fehér (Strigoniū).

V. Perturbatio omnium rerum.

Philammo tres dies in carcere furens a custodibus negligebatur. Ter in die cibum ei per foramen¹ tradiderunt et quidquid ex eis quaesierat, nil responderunt. Tandem sexto die ianuā carceris patefactā custos aspere eum increpat: «Surge, puer et age dis gratias et benigno praefecto, qui captivos omnes liberos dimitti iussit».

— Egitne iam soror mea, Pelagia, Veneris saltationem? — balbutit² Philammo haesitans.

— Multas illa — respondet carcerarius³ — iam egit saltationes. Sed hodie rursus eam saltaturam esse opinor. Festina, puer! Haud scio, an propter te sero in circum veniam.

Philammo exsiluit et tamquam a Furiis agitata e carcere se eiecit; exanimatus⁴ domum cucurrit et mutato vestimento in circum properavit. Eā ipsā ianuā se intulit, quae proxima erat spectaculo⁵ Orestis et quoniam auditores

¹ rés = Öffnung = brèche ² dadog = stammeln = bégayer ³ börtönőr = Kerkermeister = geólier ⁴ lélekszakadva = atemlos = à perdre haleine ⁵ páholy = Loge = loge

Hypatiae circa illud spectaculum se congregaverant, ipse quoque inter eos resedit. Orestes sollemni vestitu ornatus in suggestu⁶ imperatorio superbus sedebat. Quia illo die ei in animo erat⁷ cultum deorum paganorum publice pronuntiare ac restituere, personam⁸ Augustalis⁸ gerens⁸ hilariter sermonem conferebat cum Hypatia, quae pallida, taciturna, tristis ei assidebat.

Primum fuit cruentum spectaculum. Nam 50 fere Libyes viri, feminae, pueri, qui cum motā seditione armati Romanis publicanis⁹ restitissent, mortis damnati erant, vilibus armis cum totidem gladiatoribus optime armatis de vita dimicare coacti sunt. Pugna brevis et cruenta fuit. Barbari desperantes quamvis fortiter pugnarent, tamen impari certamine mox a gladiatoribus ad unum omnes trucidati sunt. Philammo adeo multo sanguine nauseavit,¹⁰ ut fugere vellet. Sed cum surrexisset, vertigine correptus¹¹ in locum recidit. Cadavera longis baculis uncisque¹² immisis sic foras¹³ a servis trahebantur, ut limes¹⁴ cruentus in harena remaneret. Mox servi ingressi harenā denticulis¹⁵ aequatā maculas rubras sanguineas recenti sabulone¹⁶ conspergunt. Tum aulaeo¹⁷ ante scenam presso¹⁷ post scenam tibicines¹⁸ ludere coeperunt.

Deinde sublato¹⁹ aulaeo oculi omnium in scena defixi erant. Scena parvam insulam in mari fluctuoso repraesentabat.²⁰ Aqua paulatim spumare coepit et Pelagiae caput e gurgite²¹ emersit. Ea erat Venus. Tum magis magisque eminebat et tandem concha²² in qua sedebat, se ostendit et emersit cohors Tritonum, Nereidum, Naiadum, qui concham in aqua ducebant atque procul in recessu²³ Neptunus apparuit tridentem manu tenens. Mox pelago, insulā, Pelagiā, Neptuno Naiadibusque evanescentibus²⁴ machina scenica templum Ionicum lignis fabricatum sustulit. Foribus templi patefactis famulae Veneris binae per gradus egressae in semicirculum²⁵ constituerunt deam expectantes. Tum minuti currus a leopardis mansuefactis²⁶ ducti sunt, in quibus singulae nymphae sedebant; subinde sex paria ingentium testudinum, quibus Amores ridentes vehebantur, postea pavones, phasiani, psittaci,²⁷ phoenicopteri,²⁸ struthiones, qui graphice²⁹ suum quisque locum in scena ceperunt.

Grex rarorum mirorumque animalium e templo usque effundebatur. Cervi et oryges³⁰ e Libya solitudine, ingentes e septentrionibus alces³¹ et tarandri,³² arietes quattuor cornibus urique³³ ingenti capite hirsutisque³⁴ iubis³⁴ scenam complerunt. Tum immanes ursi, leopardi, tigrides, leones secuti sunt. Tum densi

Statua libertatis (pag. 43.)

⁶ emelvény = Tribune = tribune ⁷ szándékozni = beabsichtigen = se proposer de ⁸ Augustalisnak (császári főpap) öltözve = als Augustalis (kaiserlicher Oberpriester) gekleidet = en tenue d'Augustale (prêtre chargé du culte des empereurs) ⁹ állami adóberlő = Generalpächter der römischen Staatseinkünfte = receveur d'impôts chez les Romains ¹⁰ kevereg a gyomra, rosszul lesz = sich unwohl fühlen = avoir la nausée ¹¹ szédülni = den Schwindel bekommen = être pris de vertige ¹² horog = Widerhaken = crampon ¹³ kifelé = nach Aussen = en dehors ¹⁴ barázda = Furche = sillon ¹⁵ gereblye vagy borona = Egge, Harke = ráteau ¹⁶ homok = Sand = sable ¹⁷ függőnyt leeresztik és = der Vorhang fällt und = le rideau tombe et ¹⁸ fuvolások = Flötisten = flütistes ¹⁹ felhúzni = aufziehen = hausser ²⁰ ábrázol = darstellen = représenter ²¹ mélység = tiefer See = abime ²² kagyló = Muschel = coquille ²³ háttér = Hintergrund = fond ²⁴ eltűnni = verschwinden = disparaître ²⁵ félkör = Halbkreis = demicercle ²⁶ szelídíteni = abrichten = apprivoiser ²⁷ papagály = Papagei = perroquet ²⁸ flamingó = Flamingo = flamant ²⁹ festői csoportban = malerisch gruppiert = groupés d'une façon pittoresque ³⁰ gazellafajta = eine Art Gazellen = espèce de gazelle ³¹ jávorszarvas = Elentier = élan ³² rénszarvas = Renntier = renne ³³ bölény = Auerochs = bison ³⁴ bozontos sörény = struppige Mähne = crinière hirsute

frutices palmeti,³⁵ quod erat in dextro templi latere, magno fragore³⁶ pedibus ingentis animalis conterebantur. Homines curiosi oculis eo coniecerunt: atque ut strepitus appropinquabat, primum duo longi dentes, tum proboscis³⁷ usque mobilis, postremo se etiam elephantus e luco emersit. At qualis elephantus! candidus, ut nix, qualis etiam in India raro saeculis nascatur. Qua ibat, terra sub pedibus eius gravem sonitum dabat; dentes penitus impediti³⁸ sertis, pulcherrimus in cervicibus Cupido sedens eum agebat. In tergo in concha aurata, purpurata sericaque³⁹ iacebat Pelagia Venerem repraesentans, quae dormire videbatur.

Bis elephantus harenam circumivit et ad aram, quae in medio stabat, constitit. Tum chorus canere coepit carmen, quod in honorem Veneris Hypatia scripserat, et elephantus probiscide retro porrecta⁴⁰ tenerē latus Pelagiae complexus, eam e concha levatam humi deposuit. Pelagia mute renidens in loco stabat expectans, dum turbā conticescente⁴¹ audiretur tibiaram cantus, ad quam ipsi saltandum erat. Sed cum saltationem incipere vellet, Philammo per foros⁴² saliens quasi vesanus per viam praecipitem⁴³ decurrit in harenam et singultans gemensque clamavit:

«Pelagia, mea soror! Veni mecum hinc, ex hoc nefasto loco, qui sanguine innocentium commaculatus est. O veni mecum: ego sum frater tuus».

Pelagia obstupefacta natantibus⁴⁴ oculis Philammonem aspexit, tum exclamavit: «Frater!» Uno saltu ad Philammonem accurrit et collo brachia iniecit.

Vulgus primum insperata re obstupefactum est, sed tum maximo furore captum ululavit: «Pereat, eiciatur! Figatur cruci servus iste! Obiiciatur elephantis!»

Et ingens animal a servis stimulatum⁴⁵ citato gradu ire coepit ad Philammonem et raucum sonans proboscide latus eius arripuit. Vox faucibus haesit. Elephantus Philammonem sublatus paulisper tenuit, velut ambiguus,⁴⁶ an eum ad terram affligeret. Eodem tempore vox Pelagiae exsonuit: «Parcite ei, viri Macedones! Parcite ei, fratri meo!»

(Ad numerum proximum)

³⁵ pálmaliget = Palmenhain = palmeriae ³⁶ robaj = Getós = fracas ³⁷ ormány = Rüssel = trompe ³⁸ át-

fanni = umwinden = enrouler ³⁹ selyem = Seide = soie ⁴⁰ kinyújtani = ausstrecken = étendre ⁴¹ elnémul = verstummen = se taire ⁴² széksorok = Sitzreihen = rangées de chaises ⁴³ nyaktörő = abschüssig = périlleux ⁴⁴ elhomályosult = es schwamm ihr vor den Augen = inondé de larmes ⁴⁵ ösztökél = antreiben = aiguillonner ⁴⁶ habozva = unentschlossen = indécis

Ad Sanctum Stephanum regem.

Hymnus hungaricus e saeculo XVII. auctoris ignoti.

Latine reddidit Josephus Irsik (Budapestini).

Ubi es Hungrorum Cui Stephane, tu
clare fulgens stella, eras hortulanus;
Regni nostri quondam Miraculis plena
splendida tutela? dextra tua manus.

Sancte Stephane rex, Ad te suspiramus
te desideramus; nos nepotes maesti;
Tristes et lugentes Te precamur Hungri
coram te ploramus. posteri egesti.¹

Flemus et dolemus Respice, rex sancte,
tui commemores; regnum tuum triste;
Maerore roramus Recordare nostri,
et camporum flores. gentis tuae priscael

Fortium languescunt Spes tu nobis es cum
brachia virorum, Virgine Mariā,
Lacrimis nubescunt Cum patrona regni,
lumin' oculorum. nostra cum regina,

Florigenus hortus Nos cui vivus dum
erat Pannonia, pie consecrasti,
Quem coelesti rore Regnum cum corona
rigabat Maria, cui dedicasti.

¹ egeni

Librorum recensio.

Karl Thieme: Lebendiges Latein in modernen Briefen aus den verschiedenen Gebieten der Gegenwart. Fünfte, umgearbeitete und erweiterte Auflage von «Scribisne litterulas latinas?» besorgt von Prof. Dr. G. Merten. Ferd. Dümmlers Verlag. Berlin und Bonn. 1937. Pretium M 2.50. Pag. 1—108. Qui commercium litterarum cum amicis habent, haud ignorant librum Caroli Thieme. In nova editione temporibus mutatis accommodatā numerus litterarum idem est (106), sed omissis 12 epistolis, quae certamina factionum et contiones suffragatorum descripserunt, aliud multo utilius iucundiusque invenimus: vitam in America, volatum aëroplano- rum, cinema, res radiophonicas, currum automo-

bilem, varia genera gymniorum, Olympiadem Berlinensem, etc. Ex libro, quem amicis latinitatis perimpense commendamus, hic certamen pugilatorum Schmelingi cum nigrita Louis publici iuris facimus (epistula 82.)

Carissime Aemili!

Quippe quia in Germania litteris¹ studui,¹ a pugna sine armis facta mea sponte semper abhorrebam. Imprimis certamen² pugilatorum² mihi rude humileque esse videbatur. Iam nonnullos autem dies de hac re aliter iudico. Meis ipsius oculis Schmelingium et Ludovicum³ pugnantes conspicatus pugna finitā, quod a Germanis genus duco, sane gavisus sum.

Quanta vi et assiduitate, quanta arte et exercitatione⁴ uterque homo robustissimus pugnaverit, vix recte intelligere poteris. Diu, uter vinceret, erat in medio.⁵ Sed homo Germanus agilitate et perseverantia vicit ictu⁶ ultimo⁶ adversarium proste nens.⁶ Maxime mehercule dolendum fuisset, si Africanus homo Europaeum vicisset. Nunc vero Americani quoque gaudent nostraque Germanorum auctoritas augebitur.

Me medicum⁷ multi⁷ homines⁷ conveniunt.⁷ Uxor mea magnā rerum scientiā me adiuvat.⁸ Vale-tisne? Ex animis vos salutamus.

Semper Tuus fidelissimus N. N.

¹ tanulmányait végezni = studieren = faire ses études ² ökölvívás = das Boxen = la boxe ³ Louis ⁴ technika = Technik = technique ⁵ kétséges volt = schien zweifelhaft = il était douteux ⁶ knockautolni = knockout schlagen = mettre knock out ⁷ virágzó orvosi praxissal rendelkezem = meine ärztliche Praxis geht gut = j'ai une clientèle bien nombreuse ⁸ asszisztál = assistiert = assiste

Iocosa.

1. Homo stultus quidam hominem argutum¹ ludibrio² habuit² propter aures longas. — «Confiteor — respondet ille paratus³ — aures meas pro homine longiores esse, sed tu quoque confiteberis tuas pro asino breviores esse!»
Ediha Heller disc. Theresiani (Bpest.)

2. Magister (cum iam discipulus in scribendo quodam mathematico penso usque ad imam tabulam parietinam pervenerit): Nunc autem quid porro faciendum?

Nebulo: Nunc tabula tollenda est!

3. Filius: Adverte animum, pater, ne dormitaveris! nam nondum sumpsisti medicinam⁴ somniferam!⁴

4. Filius: Quid habebant homines ante instrumentum radiophonicum excogitatum?⁵
Pater: Quietem silentiumque, mi fili!»
Andreas Uskert disc. Tatanus.

5. Adulescentulus asinum curru iunctum lacessit. Cum auriga eum verberare vult, in aream scholae currit, sed currens rectorem offendit, qui propterea alapam⁶ ei dūcit. Post colaphum⁶ puer flebiliter classem ingreditur.

Magister interrogat: Cur lacrimas?

Puer: Re... rec... rector mihi alapam duxit, quamquam asinum non violavi!

Georgius Lénárd disc. gymn. JPEA.

¹ élelméjű = spitzfindig = sagace ² gúny tárgyává tenni = Gespött treiben mit jdem = se moquer de ³ talpraesetten = schlagfertig = avec présence d'esprit ⁴ altatószer = Schlafmittel = dormitif ⁵ feltalálás = Erfindung = invention ⁶ nyakleves = Ohrfeige = gifle

Solutiones aenigmatum numeri II.

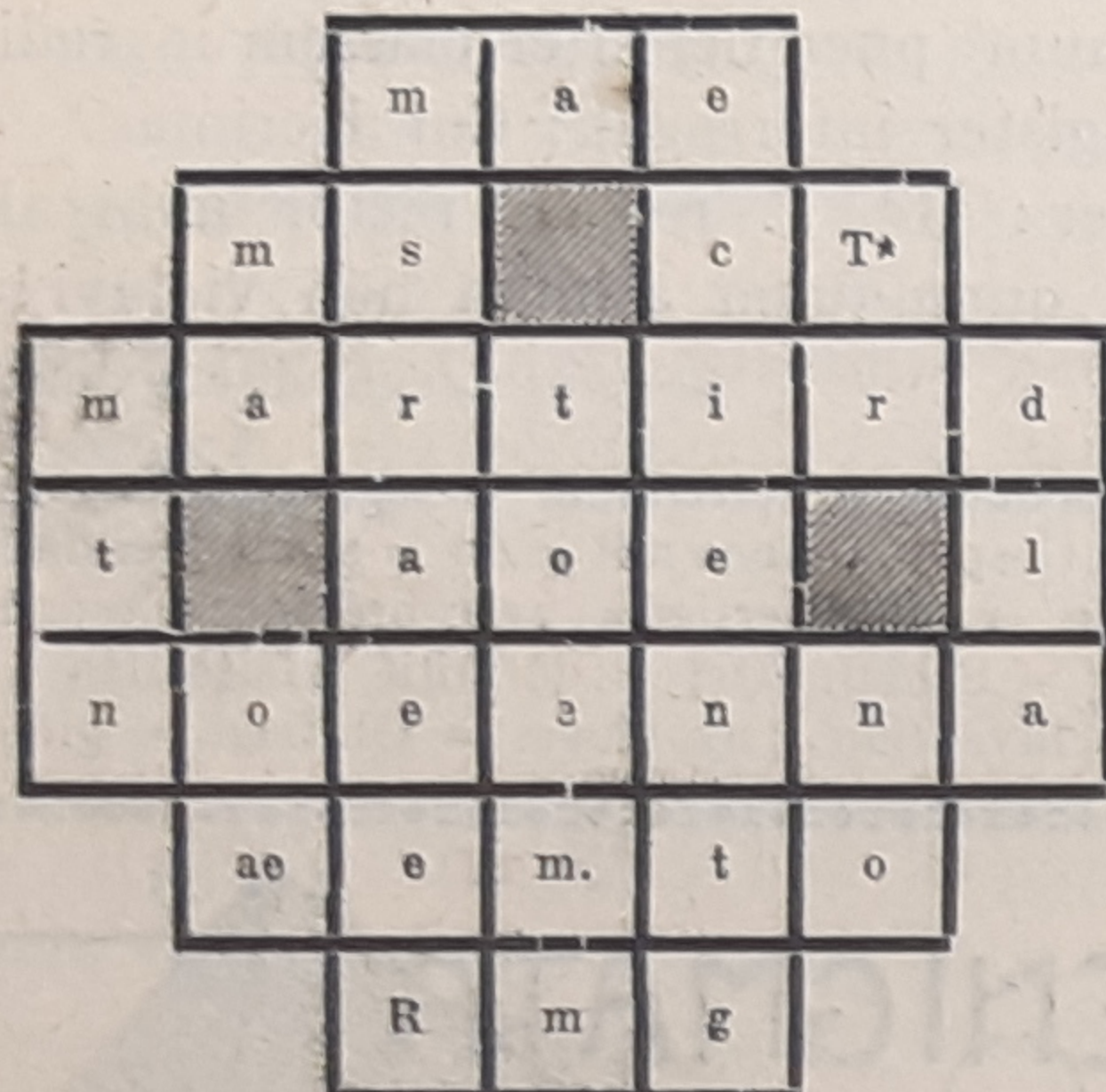
1. Novem-ove.
2. Amnes-omnes.
3. S, es, pes, opes.
4. Parva domus, magna quies.
5. Memento homo quia pulvis es et in pulverem reverteris.
6. Julius Caesar. — Veni, vidi, vici.

Aenigmata recte dissolverunt: Anna Gellért, Anna Mayer (Ursulanum), Joannes Glancz, Geysa Füleki, Paulus Tolnay, Julius Asztalos (Scholae Piae), Joannes Follinus, Paulus Kristek (Americium), Joannes Wolkóber (Madáchianum), Andreas Klein, Levente Hibbey (Fayanum), Editha Bátor, Ida Gall, Irene Lenkei, Marianna Magyar, Susanna Mártha, Stephania Vermes, Anna et Susanna Büchler (Theresianum), Otto Nagyszebeny (Stephanium), VIII. classis (Elisabethum), Georgius Reisz, Tiburtius Bolemann (gymn. I. P. E. A.), Eva Lányi, Olga Kunczer (?) Budapestinenses. — Josephus Klein, Michael Binét, Ernestus Dancziger, Arnoldus Guttman, Georgius Amigó, Emericus Grosz Debrecinenses. — Franciscus Apor, Ferdinandus Debreczeni, Franciscus Lovászy, Alexander Kovács, Adalbertus Monostori, Emericus Lipsitz Szegedinenses. — Valeria Albrecht, Gabriella Henzer, Alexander Berényi, Andreas Uskert, Gabriel Ladislaus, Josephus Kaptay Tatan. — Elisabetha Fikár Kaposváriensis. — Zoltánus Györi Rákospalotanus. — Ludovicus Porpáczy Sabariensis. — Elisabetha Buda, Margareta Steiner, Irma Jám-bor, Helena Szabó, Eva Dobó Jaurinenses. — Otto Schmied Vindobonensis. — Helena Cattaneo, Re-

nata Himmelsbach *Luganenses*, Maria Ludovica Lavanchy *Lausannensis* (Helvetia).

Praemium sorte Mariannae Magyar, VIII.-ae classi Elisabethae, Iosepho Klein, Francisco Lovász et Ludovicae Lavanchy obvenit.

1. Dissolvendum ad saltum caballi.
(Saltus ad litteram ultimam «m» extra legem.)

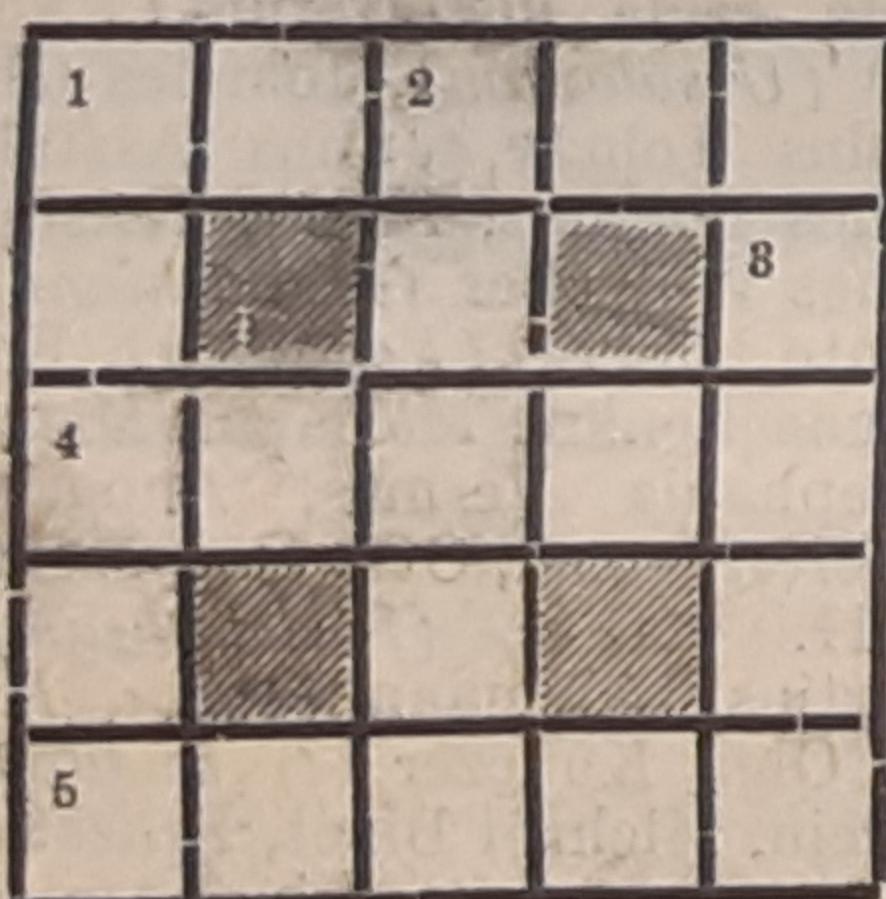
Editha Bători disc. Theresiani (Bpest).

2. Par impar.
(logogriphus.)

Si e est loco altero,
Tum animal non timeo.
Sin u eodem loco stat,
Tum animal me territat.

Otto Schmied Vindobonensis.

3. Crucigramma.

Ad libram :

1. Dictum Horatii notum,
4. Genitivus loci, cuius incolae angeli sunt.
5. Hoc accipere omnes amant.

Ad perpendiculum :

1. Radix perfecti verbi «cadere».
2. Litterae anseris commutatae.
3. Continuatio dicti Horatii (ad libram 1.).

Elisabetha Fikár disc. Kaposváriensis.

Budapestini, ex officina consortii Stephanei. — Negotiorum curator: Fr. Kohl iun.

4. EDU Hungarias BIO iii TEGum RA erit.

Lad. Javorik disc. Tatanus.

Terminus solutionum ad moderatorem mittendarum
12. dies mensis Dec.

Solutiones aenigmatum sumptibus comparandi causa singulis in scholis a magistro collectae in eodem involucro epistolae ad moderatorem mitti possunt.

Corrigenda numeri 2. (Oct.): pag. 49.: pro: «confoederationis Achaici» lege: «conf. Achaicae». — pro: «effosae» lege: effosae. — pag. 24.: pro: «dilaectae» lege: dilectae. — pro: «Cechoslovica» lege: Cechoslovacia. — pag. 26.: pro: «arnifer peccatos percuit» lege: carnifex peccatores perc. — pag. 30.: pro: «mucisis» lege: musicis. — pag. 31.: pro: «Ballissima» lege: «Bellissima». — pro: «beneficio loco» lege: beneficii loco. — pro: «metiri potest» lege: metiri potes. — pag. 32.: pro: «aperire» lege: aperire velit. — Aenigmata corrigenda: 3.: «Est consonans (haec) littera». — 6.: «mpedi. (i), lau. (a), rudi. (i)».

G. Lénárd. Aenigma prodibit, quamquam solito facilius est. — I. Guelmio, O. Schmied, Ae. Láng, A. Friml, D. Kövendi. Ad vos, carissimi collegae privatas litteras daturus sum. — Z. Vajda—G. Rátkay. Prima stropa carminis a Valentino Bassi de finibus scripti, quam latine reddidistis, mutatis mutandis hic publicatur:

Milites quid datum Ubi vērē aves
Super mundum latum Cantant laetantes,
Est pulchrius finibus? Vivit homo cum quibus.

Campus dat odorem
Caelum pulchrum rorem
Cariores omnibus.

Relinquitte carmina veris poetis. Multo utilius est discipulis solutae orationi operam navare. Si vultis, mitto materiam convertendam. — I. Kaptay, I. Klein, E. Bători. Aenigmata tempore prodibunt excepto uno longiore Iosephi Klein. Diligite auream mediocritatem: aenigmatibus facillimis aut difficillimis uti non possum. — A. Kiss. Administrator non tam severus est. Si habebis, solves pretium subnotandi. — D. Zentay, L. Juhász, Philips dr. Recensio librorum transmissorum mox prodibit.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-scholarium Catholicorum. — A Katholikus Középiskolai Tanáregyesület költségén.
(Praeses: DR. IOANNES KISPARTI, elnök.)

LATIN IFJÚSÁGI FOLYÓIRAT. LATEINISCHE JUGENDZEITSCHRIFT. REVUE LATINE DE LA JEUNESSE.

Administrator, ad quem pecuniae dirigantur: ALEXANDER REGÉNYI, Budapest, VII., Barcsag-u. 5. (tel.: 1-422-15).

Moderator, ad quem manuscripta mittantur: I. WAGNER DR. Budapest, XI., Lágymányosi-utca 20. (telephon: 2-686-34).

Prodit Budapestini quotannis decies. Pretium subnotationis an. 1936-37. in Hungaria 3 pengoe, extra Hungariam 4 pengoe. Gyus aerarii comparsorum postalis in Hungaria: 57.292, in Austria: A-37.880. Subnotatores earum gentium, unde simplex pecuniarum transmissio impeditur, utantur schidullis «Coupon réponse international» appellatis, quarum si quis decem in epistola ad administratorem mittit, pretium annum solvit. Quinis exemplaribus sextum gratuito additur.

Oratio gubernatoris Hungariae.

Finita classica¹ pompā¹ Neapolitanā Victor Emanuel rex et imperator ad honorem hospitis Nicolai Horthy gubernatoris regni Hungarici in cenatione² praefectorum² classiariorum² navis³ praetoriae³ prandium apparavit. Post prandium gubernator hanc orationem⁴ animos⁴ commoventem,⁴ et quae⁵ omnibus⁵ documento⁵ esset, habuit:

Regia et Caesarea Maiestas! Celsissime⁶ Princeps⁶ Commilitones⁷ navales⁷! Cum ista verba facio, iterum revertor ad familiam nauticorum⁸ omnium admiratione dignissimum, quae sicut mare, immensa est eademque omnes totius orbis terrarum complectitur nauticos a tenuissimis⁹ piscatoribus usque ad praefectum¹⁰ classis¹⁰; omnes viri, qui cuiusvis sint nationis, con-

tinuo¹¹ inter se noscitant, quippe qui assiduo saevientis maris periculis atque formidini¹² oblucentur.¹³

Cum in maximo populorum concursu inexplicabili¹⁴ quodam fato impulsus nos nautici quoque inter nos navibus occurrissemus, oculi non odio inflammati ardebant, ut

¹ a hajóhad díszszemléje = Flottenparade = parade maritime ² tengeri tisztai étkezése = Marine-Officersmesse = mess ³ parancsnoki hajó = Flaggsschiff = vaisseau amiral ⁴ megható = rührend = impressionnant ⁵ tanulságos = lehrreich = instructif ⁶ (Umberto heres regni) Fel-séges Uram = Euere Hochheit = Sire ⁷ tengerészbajtársaim = meine Kameraden von der Marine = camarades marins ⁸ tengerész = Seemann = homme de mer ⁹ egyszerű = einfach = simple ¹⁰ tengernagy = Admiral = amiral ¹¹ azonnal = im ersten Augenblick = du premier bond ¹² rém = Schrecken = épouvante ¹³ küszködni = ringen = lutter ¹⁴ kifürkészhetetlen = unerforschlich = insondable

Rex Itatorum et N. Horthy.